

Ringkøbing-Skjern Kommune

Returadresse
Miljø og Natur - Land og Vand
Toften 6 6880 Tarm

Sagsbehandler
Anders Nørskov Stidsen
Direkte telefon
99 74 10 01
E-post
anders.stidsen@rksk.dk

Dato
16. december 2013
Sagsnummer
2010011876A

Miljøgodkendelse af ombygning af Tim Mølles Fiskeri med overgang til udlederkontrol

December 2013

© Kort og Matrikelstyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Ansøgning	5
2	Afgørelse	5
2.1	VVM	5
2.2	Miljøgodkendelse	5
2.3	Høring	6
3	Vilkår.....	7
3.1	Generelt.....	7
3.2	Beredskab.....	8
3.3	Indretning og drift.....	8
3.4	BAT standardkrav.....	12
3.5	Vaccination, medicin og hjælpestoffer.....	12
3.6	Slam	15
3.7	Støj.....	16
3.8	Lugt	17
3.9	Affald og kemikalier.....	17
3.10	Ophør	17
4	Ikke teknisk resumé.....	18
5	Miljøteknisk vurdering.....	18
5.1	Lokalisering	18
5.2	Høring	18
5.3	Indretning og drift.....	18
5.4	Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold.....	30
5.5	Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering	33
5.6	Egenkontrol	36
5.7	Vurdering af renere teknologi	36
6	Gyldighed og retsbeskyttelse	38
6.1	Gyldighed.....	38
6.2	Retsbeskyttelse og revurdering	38
7	Offentliggørelse og klagevejledning	39
7.1	Offentliggørelse	39
7.2	Klagevejledning	39
8	Liste over modtagere af kopi af godkendelsen	41
9	Lovgrundlag - Bilag 1	42
9.1	Lovgrundlag, bekendtgørelser, kommuneplaner, vand og naturplaner.....	42
9.2	Vejledninger og rapporter	43
10	Oversigtskort – Bilag 2	45
11	Situationstegning – Bilag 3.....	46
12	Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.– Bilag 4.....	47
13	Udlederkrav – Bilag 5	49
14	Behandlingsprocedure for hjælpestoffer – Bilag 6	52
15	Forudsætninger medicin- og hjælpestoffer – Bilag 7	54
15.1	Medicin	54
15.2	Hjælpestoffer.....	55
16	Dokumentation af vilkår til støj - Bilag 8	56
17	Driftsjournalens indhold - Bilag 9	57

Stamdata for virksomheden

Virksomhedens navn	Tim Mølles Fiskeri
Virksomhedens adresse	Åvænget 5, 6980 Tim
Virksomhedens ejer	Kristian Jensen, Åvænget 5, 6980 Tim
Virksomhedens mailadresse	-
Virksomhedens kontaktperson	Kristian Jensen Tlf. 51 36 37 15
Virksomhedens matrikelnummer	61i, 62a, 92b, 92f, 92k, 92e, Norden Åen, Tim samt 3a, 3r Sønden Åen, Tim
CVR-nr.	19602087
P-nummer	1003892397
Virksomhedens forpagter	-
Listebetegnelse, godk.bek. 1640 / 13-12-2006	I 202
(i)-mærket, godk.bek. 1640 / 13-12-2006	Nej
Omfattet af VVM, bek. 1510 / 15-12-2010	Ja, screeningspligtig
Dato for øvrige godkendelser/tilladelser	22. december 1958. Landvæsenskendelse angående anlæg af dambruget og stemmeret. 24. april 1990. Afgørelse fra Ringkjøbing om maksimal tilladeligt foderforbrug. 21. september 1990. Miljøstyrelsen stadfæster amtets afgørelse fra 24. april 1990. 16. maj 2006. Tilladelse til indvinding af overfladevand. 16. december 2013 tilladelse til indvinding af overfladevand.

Aktiviteter

Hovedaktivitet: Opdræt af ørred til konsum
Væsentlige biaktiviteter: Ingen
Væsentlige miljøforhold: Udledning af næringssalte og let omsætteligt organisk stof, medicin- og hjælpestoffer til Tim Å, Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord

Ny aktivitet

Aktivitet	Godkendelse af eksisterende anlæg med udvidelser samt overgang til udlederkontrol
Listebetegnelse:	Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, I 202
(i)-mærket:	Nej

VVM:	Projektet er vurderet til ikke at være omfattet af VVM-pligt.
------	---

Ansvarlig sagsbehandler Anders Nørskov Stidsen	Telefon 99 74 16 91	Mail Anders.stidsen@rksk.dk
Kvalitetssikring Klaus Kevin Kristensen	99 74 10 01	Klaus.kristensen@rksk.dk
Godkendelse Ivan Thesbjerg	99 74 14 03	Ivan.thesbjerg@rksk.dk

1 Ansøgning

Tim Mølles Fiskeri har ansøgt om miljøgodkendelse af anlægget.

Der ansøges om tilladelse til udbygning af produktionsanlægget med to ekstra kanaler- samt udvidelse af laguneareal og nyt slamdepot efter Miljøbeskyttelseslovens § 33 og kapitel 3 i dambrugsbekendtgørelsen (BEK. nr. 130 af 8. februar 2012).

Der ansøges om overgang til udlederkontrol og regulering på baggrund af udledningen beregnet ud fra det hidtidigt tilladte foderforbrug (F_{till}) på 229,4 tons pr. år.

Dambruget har også ansøgt om tilladelse til brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Desuden søges om fornyet vandindvindingstilladelse (meddeles i selvstændig afgørelse efter vandforsyningsloven).

2 Afgørelse

2.1 VVM

Der er den 5. november 2013 foretaget en screening af projektet i henhold til VVM-bekendtgørelsen. Det er vurderet, at projektet ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligten (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Afgørelsen er begrundet i, at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter og/ eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen er meddelt i henhold til "Bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Afgørelsen er ikke påklaget.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune godkender hermed det ansøgte på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt, jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

- Miljøgodkendelse gives efter miljøbeskyttelseslovens § 33, bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug og godkendelsesbekendtgørelsen.
- Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Tim Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.
- Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet.

- Der stilles vilkår om afgitring efter miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Det er kommunen, der afgør om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelseslovens § 33 og 37).

Vær opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3. Miljøgodkendelsen indebærer en retsbeskyttelse i 8 år efter godkendelsesdatoen.

Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i bilag 1.

2.3 Høring

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen har dambrugets konsulent og ejer fået udkast til miljøgodkendelse i høring. Kommentarer er forsøgt indarbejdet i miljøgodkendelsen.

Kommunen har foretaget nabohøring af projektet. Der er ikke indkommet bemærkninger, som har givet anledning til ændring af projektet.

3 Vilkår

3.1 Generelt

- 3.1.1 Virksomheden skal etableres og drives som beskrevet i ansøgningen med supplerende oplysninger, dog med de ændringer og tilføjelser, der fremgår af vilkårene nedenfor.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for virksomheden / aktiviteten.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden.
- 3.1.4 Virksomhedens journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- 3.1.5 Ferskvandsdambrugeren skal føre en driftsjournal, der skal opgøres en gang om året. Medmindre andet aftales, skal opgørelsen ske pr. 31. december, og resultaterne skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen. Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde de oplysninger, som fremgår af bilag 9.
- 3.1.6 Den årlige opgørelse til kommunen skal indeholde oplysninger om følgende:
 - a) Årets produktion
 - b) Foderforbrugets størrelse
 - c) Anvendte fodertyper
 - d) Fiskebestanden på opgørelsestidspunktet.
 - e) Forbruget af medicin og hjælpestoffer angivet som aktivt stof.
 - f) Mængden af borttransporteret slam.
- 3.1.7 Andre miljøbelastende aktiviteter, end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør tilsynsmyndigheden, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
- 3.1.8 De godkendte anlægsændringer skal være etableret og anlægget skal drives efter miljøgodkendelsens vilkår inden 1 år efter godkendelsestidspunktet.
- 3.1.9 Miljøgodkendelsen skal revideres inden 10 år fra godkendelsestidspunktet.
- 3.1.10 Godkendelsen erstatter tidligere meddelte afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven – det vil sige foderudmeldingen fra 24. april 1990 og Miljøstyrelsens stadfæstelse fra 21. september 1990.

3.2 Beredskab

- 3.2.1 Virksomheden skal udarbejde og løbende ajourføre beredskabsplan for uheld og utilsigtet udslip (se bilag 4).
- 3.2.2 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord, overfladevand og grundvand eller luft, skal virksomheden straks:
- Forsøge at afværge situationen
 - Forsøge at standse forureningen og/ eller dens spredning.
 - Kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.
- 3.2.3 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt og senest først-kommende hverdagsmorgen.
- 3.2.4 Senest 7 dage efter uheld skal virksomheden have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

3.3 Indretning og drift

Produktion

- 3.3.1 Dambruget skal drives og indrettes i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens bilag 1 og baseret på udlederkontrol. Der fastsættes ikke et maksimalt foderforbrug. I perioden indtil dambruget er ombygget skal dambruget drives efter de hidtidige bestemmelser til drift og indretning.
- 3.3.2 Der må kun være produktion i enheder med slamkegler.
- 3.3.3 Produktionen skal med undtagelse af produktion af fisk over 1 kg (moderfisk, havbrugsudsætningsfisk og fisk til P&T ect.) tilrettelægges således, at foderkvotienten på årsbasis ikke overskrider 0,95. I øvrige tilfælde må en foderkvotient på 1,0 ikke overskrides. Hvis der på bekendtgørelsesniveau udmeldes nye krav til foderkvotient, skal disse anvendes.
- 3.3.4 Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigtigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder for konsum- og sættefisk skal være opfyldt:
- g) Indholdet af fordøjelig energi (netto-energiindholdet): Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
 - h) Smuldindholdet må maksimalt være 1 %. Smuldindholdet defineres som den fraktion af foderet, der kan sigtes fra med en sigte med maskestørrelse, der er 0,25 gange foderpillernes tværmål.
 - i) Kvælstofindholdet må maksimalt være 9 % af foderets tørvægt.
 - j) Fosforindholdet må maksimalt være 1 % af foderets tørvægt.

Hvis der på bekendtgørelsesniveau udmeldes nye krav til foderindholdet skal disse anvendes.

Vandindindtag

- 3.3.5 Dambruget må ikke indtage mere vand på dambruget end 320 l/s med den godkendte indretning.
- 3.3.6 Der skal monteres vandur (nøjagtighed på 5 %) med log funktion eller tilsvarende instrument til måling af vandføring i alle vandindtag til ferskvandsdambruget og alle vandafløb fra ferskvandsdambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandaflodning kan følges kontinuert (min. måling af vandføring hvert 10. minut eller min. gemme gennemsnit af hvert 10. minut ved hyppigere måling).

Afgitring

- 3.3.7 Indløbsgitteret må højst være 4 mm rist af godkendt type og udløbsgitteret højst 10 mm rist af godkendt type.
- 3.3.8 Ind- og udløbsgittere skal være udført i solidt, ikke fleksibelt og ikke forgængeligt materiale og skal være fastmonteret i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
- 3.3.9 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Dvs. at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.
- 3.3.10 Indløbsgitterets overkant skal være mindst 30 cm over højeste vandstand og udløbsgitteret skal være mindst 1 meter over højeste vandstand.
- 3.3.11 Gitterstavene skal være rektangulære i tværsnit.
- 3.3.12 Ind- og udløbsgittere skal placeres således, at de flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.
- 3.3.13 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.

Renseforanstaltninger

- 3.3.14 Driften af anlægget, må ikke forhindre, at Tim Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en faunaklasse (jf. Dansk Vandløbsfaunaindeks) på minimum 5.
- 3.3.15 Slamkegler skal dække hele bredden af afløbs-/produktionskanalerne.

- 3.3.16 Slamkegler skal tømmes mindst hver 2. dag, og slammet ledes direkte til slamdepot.
- 3.3.17 Plantelagunerne indrettes som en mæandrerende vandløbsagtig lagune (fx med spunsning).
- 3.3.18 Plantelagunerne tre afsnit må højst have en hydraulisk belastning på 0,021 l/s pr. m².
- 3.3.19 Plantelagunerne skal oprensnes således, at vanddybden er mellem 0,5 og 1,0 m og således, at overfladearealet på min. 17.500 m² bevares.
- 3.3.20 Minimum en gang om året gennemgås plantelagunerne for slamaflejringer. Dette bør ske sidst på vinteren/først på foråret, når der er færrest planter i lagunerne. Ved større slamaflejringer fjernes disse. Er der ingen planter i et område med slam, kan det graves op, men som udgangspunkt er det mest hensigtsmæssigt at suge slammet op for ikke at fjerne planterødder og frøpulje i bunden af lagunen. Under slamfjernelse sikres, at der ikke sker slamflugt til vandløbet ved f.eks. at lukke for afløb fra dambruget indtil vandet i den nedre del af plantelagunen er klart.
- 3.3.21 Det sted, hvor det klarede overskudsvand fra slamdepotet løber i plantelagunen gennemgås for slamaflejringer mindst hver 3. måned, og større slamaflejringer fjernes.

Egenkontrol

- 3.3.22 Der skal inden for en driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 26 prøver af det samlede vandindtag og 26 prøver af det samlede vandudtag. Prøvetagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden med 2-3 prøvesæt pr. måned.
- 3.3.23 Vandprøver udtages af et akkrediteret laboratorium. Udtagningen af egenkontrollerne skal planlægges uafhængigt af dambruget. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af plantelagune eller ved sygdomsbehandling.
- 3.3.24 Udløbsvandet skal overholde kontrolberegningsreglerne for tilstandskontrol og transportkontrol i miljøgodkendelsens bilag 5.
- 3.3.25 Iltmætningen i udløbet fra dambruget må aldrig være under 70 % iltmætning. Hvis iltmålingerne viser, at iltkravene ikke er overholdt, skal der straks iværksættes foranstaltninger, der afhjælper dette forhold.

Krav til prøvetagning og analyse

- 3.3.26 Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. Prøveudtagning

Prøveudtagning, analyse og efterfølgende kontrol skal følge anvisningerne i faglig rapport nr. 260 fra Danmarks Miljøundersøgelser (1998) "Afløbskontrol af ferskvandsdambrug. Statistiske aspekter og kontrolprogrammer".

Prøverne skal udtages i ferskvandsdambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver og analyseres for indhold af:

- Organisk stof målt som modificeret BI_5 (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)
- Totalkvælstof (mg/l)
- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, (Analysekvalitetsbekendtgørelsen).

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- k) Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede indløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
- l) Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede afløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
- m) Vandtemperaturen ($^{\circ}$ C) i hvert målepunkt.
- n) pH i hvert målepunkt.
- o) Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- p) Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før.
- q) Den samlede mængde af kvælstof og fosfor i det foder, der er anvendt i produktionen i perioden på 48 timer inden prøvetagningen er påbegyndt.
- r) Dato for prøvetagnings begyndelse og afslutning.
- s) Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

- 3.3.27 Kopi af analyseskemaer samt supplerende oplysning jf. vilkår 3.3.26 skal tilsendes kommunen direkte fra laboratoriet, og være kommunen i hænde senest fire uger efter prøveudtagningen.
- 3.3.28 Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen.
- 3.3.29 Vandføringsdata jf. ovenstående vilkår skal leveres i det format, som kommunen angiver.

3.4 BAT standardkrav

- 3.4.1 Dambrugets spildevandsudledning skal overholde BAT-kravene i nedenstående tabel. BAT-kravene vurderes i forhold til dambrugets egenkontrolprøver baseret på et års produktion.

	Kvælstof	Fosfor	BI ₅
BAT-krav	28 kg/tons fisk	2,1 kg/tons fisk	20 kg/tons fisk

- 3.4.2 Hvis der i en bekendtgørelse fremkommer nye BAT-krav til kvælstof, fosfor og BI₅ til ferskvandsdambrug erstatter de kravene i vilkår 3.4.1.
- 3.4.3 Hvis kommunen vurderer, at BAT-kravene ikke er overholdt, skal dambruget indsende et projekt til kommunen med forureningsbegrænsende tiltag, som medfører at kravene fremadrettet kan overholdes. Kommunen fastsætter en frist for indsendelse, og projektet skal godkendes af kommunen. Umiddelbart herefter skal de forureningsbegrænsende tiltag gennemføres på dambruget.

3.5 Vaccination, medicin og hjælpestoffer

- 3.5.1 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundsyge. Ved faldende immunitet foretages revaccination, når det anbefales af den tilknyttede dyrlæge. Vaccination mod rødmundsyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.
- 3.5.2 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.
- 3.5.3 Driften skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:
- At iltniveau i alle produktionsenheder er stabilt og højt,
 - At fiskene håndteres så skånsomt som muligt,

- At foderspild undgås.
- At fiskeekskremer fjernes løbende fra produktionsenhedernes slamkegler og kanaler.

- 3.5.4 Ved det årlige tilsyn skal dambrugets ansvarlige redegøre for den løbende driftsoptimering af dambruget.
- 3.5.5 De anvendte stoffer skal løbende søges udskiftet til mere miljøvenlige stoffer.
- 3.5.6 De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden og Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 3.5.7 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Tim Mølles Fiskeri med CHR nr. 66601.
- 3.5.8 På dambruget kan der anvendes stoffer til desinfektion af udstyr og bedøvelse af fisk, som ikke er omfattet af miljøgodkendelsens vilkår. Desinfektionsvæske, som indeholder miljøskadelige stoffer skal bortskaffes som farligt affald, og må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.
- 3.5.9 Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestof skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.
- 3.5.10 På anmodning fra tilsynsmyndigheden, skal dambrugets ejer underrette om forestående behandlinger med medicin- og hjælpestoffer således, at tilsynsmyndigheden har mulighed for at kontrollere, om behandlingsprocedurerne og udlederkravene overholdes.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af medicin

- 3.5.11 Indholdet af medicin i det udledte spildevand må ikke overstige nedenstående værdier. Koncentrationerne anses for overholdt, når der højst er behandlet nedenstående mængder fisk på hele dambruget i en behandlingsperiode på højst 10 dage. Koncentrationer af medicin er angivet som aktivt stof.

Stof	Maksimal udledning (g/døgn)	Dosis (mg stof/kg fisk)	Maks. mængde fisk behandlet (kg)
Oxytetracyclin	272,2	100	2.808
Oxolinsyre	489,9	10	50.544
Sulfadiazin	125,2	25	7.750
Trimethoprim*	476,3	5	(147.420)
Amoxicillin	2,1	80	27
Florfenicol	32,6	10	6.863

*) Trimethoprim indgår i blandingsproduktet tribrissen, hvor sulfadiazin er den begrænsende faktor for anvendelsen. Der kan således ikke behandles flere fisk med tribrissen end angivet under sulfadiazin.

De anvendte behandlinger med medicin skal dokumenteres ved hjælp af besøgsrapporter eller lignende fra dyrlæge og indgå i driftsjournalen.

- 3.5.12 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.
- 3.5.13 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer på dambruget, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal godkendes af kommunen.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af hjælpepestoffer

- 3.5.14 Indholdet af hjælpepestoffer i det udledte produktionsvand, angivet som aktivt stof, må ikke overstige nedenstående koncentrationer. Beregningerne er foretaget ved en gennemsnitlig vandføring ud af dambruget på 150 l/s for formaldehyd og kobber og 300 l/s for brintoverilte.

Stof	Middel koncentration (µg/l)	Maksimal Koncentration (µg/l)
Formaldehyd	1	2
Brintoverilte	1	2
Kobber	2,5	3

- 3.5.15 Udlederkravene for hjælpepestoffer anses som overholdt, når behandlingsprocedurerne i bilag 6 overholdes. Ved behov for ændringer i behandlingsprocedurerne skal dambruget forinden fremsende dokumentation til kommunen, som sikrer, at udlederkravene overholdes. Ændringer i behandlingsprocedurerne skal godkendes af kommunen. Hver behandling dokumenteres i driftsjournalen.
- 3.5.16 Der må ikke anvendes kemikalier til algebekæmpelse.

3.6 Slam

- 3.6.1 Slamdepotets sider og bund skal være udført i impermeabelt materiale således, at der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb eller nedsivning til jord eller grundvand. Slamdepotet skal mindst have en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders drift. Overskudsvand fra slamdepot skal afledes til dambrugets laguner/bundfældning.
- 3.6.2 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af produktionsdamme, slamkegler, mikrosigte mv., skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb.
- 3.6.3 Overskudsvand fra slamdepot skal ledes tilbage til dambruget ovenfor dambrugets renseforanstaltninger (f.eks. første del af plantelagunen).
- 3.6.4 Slamdepot skal tømmes mindst en gang årligt, og slam herfra må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1650 af 13. dec. 2006 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen).
- 3.6.5 Tidspunkt for tømnning af slamdepot og skønnet slammængde skal indføres i driftsjournalen.
- 3.6.6 Mindst en måned før eventuel udbringning af slam til jordbrugsformål skal der udtages en repræsentativ prøve af slammet, og analyseresultaterne skal fremsendes til kommunen direkte fra laboratoriet. Prøven analyseres for:
- Tørstof (TS), % af vådvægt
 - Massefylde, kg/l slam
 - Kvælstof, g/kg TS
 - Fosfor, g/kg TS
 - Cadmium, mg/kg TS og mg/kg totalfosfor
 - Nikkel, mg/kg TS og mg/kg totalfosfor
- 3.6.7 Vurdering af overholdelse af grænseværdierne for slam foretages efter de til enhver tid gældende regler. På godkendelsestidspunktet svarer dette til reglerne i slambekendtgørelsen.
- 3.6.8 Såfremt slammet ikke opfylder grænseværdierne i slambekendtgørelsen for anvendelse til jordbrugsformål, må det ikke udbringes, men skal deponeres på kontrolleret losseplads, medmindre der foreligger dispensation fra Miljøstyrelsen.
- 3.6.9 Enhver afhændelse af slam skal indføres i driftsjournalen.
- 3.6.10 Dambruget skal kunne dokumentere den videre håndtering af slam gennem konkrete aftaler om forbrænding, udbringning eller lignende. Disse aftaler skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises til kommunen.

3.7 Støj

- 3.7.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) – må uden for virksomhedens eget areal ikke overstige følgende grænseværdier:

		Enkeltstående boliger i det åbne land dB(A)	Midlingstid
Mandag - fredag	07.00 – 18.00	45	*
Lørdag	07.00 – 14.00		
Mandag - fredag	18.00 – 22.00	40	**
Lørdag	14.00 – 22.00		
Søndag- og Helligdag	07.00 – 22.00		
Alle dage	22.00 – 07.00	35	***

- * Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.
- ** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddage (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.
- *** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

Støjens maksimalværdier i natperioden kl. 22.00 – 07.00 må ikke overstige de angivne værdier med mere end 15 dB(A).

- 3.7.2 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinier i bilag 8.
- 3.7.3 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.
- 3.7.4 Tilsynsmyndigheden kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.
- 3.7.5 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.

3.8 Lugt

- 3.8.1 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område på lokaliteter, som kommunen skønner væsentlige.
- 3.8.2 Såfremt der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.8.3 Ved evt. målinger for luft/støv og lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

3.9 Affald og kemikalier

- 3.9.1 Oplagring af affald fra produktionen såsom fodersække, hjælpestof- og medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund. Evt. rester af medicin skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.
- 3.9.2 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.9.3 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

3.10 Ophør

- 3.10.1 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssigt tilfredsstillende stand.
- 3.10.2 Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af tilsynsmyndigheden, før driften indstilles.
- 3.10.3 Tilsynsmyndigheden afgør, hvornår stedet er i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.
- 3.10.4 Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis driften har været indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

4 Ikke teknisk resumé

Med denne miljøgodkendelse for Tim Mølles Fiskeri godkender Ringkøbing-Skjern Kommune en udbygning af anlæggets produktionsafsnit og renseforanstaltninger med etablering af slamkegler, udvidelse af lagunearealet og etablering af slamdepot. Anlægget producerer ørred til konsum.

Dambruget overgår fra regulering på fodertilladelse på 229,4 tons pr. år til regulering på udledningen (udlederkontrol) ud fra dambrugsbekendtgørelsens regler. Godkendelsen omfatter desuden vilkår og procedurer for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer, således at miljøkvalitetskravene i recipienten kan overholdes.

I Regionplan 2005 er Tim Å nedstrøms dambruget målsat til en faunaklasse 5, og i udkast til Vandplan 2010-15 er vandløbet nedstrøms anlægget tilsvarende målsat til god økologisk tilstand. Målsætningen i Tim Å har ikke været opfyldt tidligere, og der er derfor et indsatskrav i forhold til udledning af organisk stof fra anlægget. Udlederkravet for organisk stof skærpes i forhold til bekendtgørelsens regler for at bidrage til målopfyldelsen.

Der er derimod ikke et indsatskrav i forhold til faunapassage-forholdene ved anlægget. Samtidig med miljøgodkendelsen meddeles særskilt tilladelse til vandindvinding af max 320 l/s fra Tim Å mod de tidligere 325 og 390 l/s henholdsvis sommer og vinter.

5 Miljøteknisk vurdering

5.1 Lokalisering

Tim Mølles Fiskeri er beliggende ved Tim Å i landzone på Åvænget 5, 6980 Tim på matr. nr. 62a, 92f, 92k, 92e, Norden Åen, Tim. Området er ikke reguleret af lokalplaner. Nærmeste nabobeboelse er Åvænget 7, som ligger ca. 100 m nord for anlægget.

5.2 Høring

I forbindelse med godkendelsen er der sendt høringsbrev til beboelsesejendomme indenfor 300 meter fra dambruget. Der er ikke indkommet bemærkninger med betydning for projektet. Det er vurderet, at naboer ikke vil blive påvirket væsentligt af det miljøgodkendte projekt.

5.3 Indretning og drift

5.3.1 Vurderinger omkring produktion og foderforbrug

Nuværende indretning

Dambrugets produktionsafsnit er indrettet som beskrevet nedenfor. Med hensyn til renseforanstaltninger har dambruget i dag slamkegler i hver produktionskanal efterfulgt af plantelagune med et areal på ca. 5.000 m².

Fremtidig indretning

Dambrugets fremtidige indretning er vist i miljøgodkendelsens bilag 3.

Der etableres endnu et produktionsafsnit med 2 kanaler og slamkegler, og der etableres 4 leveringsdamme.

Plantelagunene udvides, så det samlede areal bliver ca. 17.500 m².

Produktionen er baseret på indkøb af sættefisk til videre opfodring. Dambruget leverer fisk til konsum.

Nyt slamdepot etableres med impermeabel bund og sider.

Kontinuert måling af vandflow ind- og ud af dambruget.

Dambrugsbekendtgørelsens krav til indretning

Ved overgang til udlederkontrol er der i bekendtgørelsen fastsat en række krav til indretning og drift af dambruget. I tabellen nedenfor er de specifikke krav for Tim Mølles Fiskeri opstillet ud fra en F_{till} på 229,4 tons foder pr. år (427 tons relateret foderforbrug).

Table 1. Bekendtgørelsens krav til indretning

Indretning/drift	Krav jf. bek.	Ansøgt/godkendt	Vil Krav kunne overholdes?
Recirkuleringsgrad	>70 %	73 - 78 %	Ja
Opholdstid produktionsanlæg/lagune	2/12 timer	>2,4/12,6 timer	Ja
Vandflowmåler	Ja	Sat vilkår	Ja
Vandforbrug	320	320	Ja
Indpumpning	Ja	Ja	Ja
Slamdepot	Ja	Ja	Ja
Impermeabel bund og sider i slamdepot	Ja	Sat vilkår	Ja
Opbevaringskapacitet	9 måneder	Sat vilkår	Ja
Biofilter	Nej	Nej	-
Damme i impermeabelt materiale, beton el. lign.	Ja	Ja, kanaler m. betonbund	Ja
Anlæg partikelfjernelse	Ja	Slamkegler	Ja
Plantelagune	17.067 m ²	17.400 m ²	Ja
Plantelagune dybde	Maks. middeldybde = 0,9 m Dybde 0,5-1 m	middeldybde = 0,8 m	Ja
Maksimal hydraulisk belastning af lagunen	0,021 l/s pr. m ²	0,017	Ja

I de seneste 5 år har dambruget haft en gennemsnitlig foderkvotient på 0,97.

Tabel 2. Foderforbrug, produktion og foderkvotient på Tim Mølles Fiskeri i perioden 2007-2012. Oplysningerne er fra dambrugets årlige indberetninger til kommunen.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)	Foderkvotient
2012	228,5	240,0	0,95
2011	228,6	230,0	0,99
2010	229,4	229,4	1,00
2009	229,3	246,3	0,93
2008	218,6	225,3	0,97
2007	190,3	200,0	0,95

5.3.2 Vandindvinding/opstemning

Dambruget har haft tilladelse til indvinding af maksimalt 325 og 390 l/s overfladevand fra Tim Å henholdsvis sommer og vinter. Indvindingen foretages gennem opstemning af Tim Å. Samtidig med miljøgodkendelse af anlægget meddeles fornyet tilladelse til indvinding af overfladevand med en mængde på maksimalt 320 l/s hele året ifølge dambrugsbekendtgørelsens regler. Der skal som tidligere altid ledes mindst en ½ Qmm (325 l/s) uden om dambruget.

I 2008 og 2009 har dambruget indberettet en gennemsnitlig indvinding af 250 l/s (20 analyser over 9 måneder).

Der er i dag fungerende faunapassage via omløbsstryg med overfaldskant. Stryget er 135 meter langt, med et fald på max 15 ‰ og en maksimal kapacitet på 1.000 l/s. Overskydende vandføring afledes over stemmeværket.

I udkast til Vandplan 2010-2015 (Naturstyrelsen 2011a) er der ikke fastsat indsatskrav vedrørende faunapassagen. Faunapassagen er etableret i 1995 og har dog ikke optimal funktion set i forhold til, hvordan man indretter faunapassager i dag.

5.3.3 Afgitring

Myndighedsområdet for afgitring er flyttet fra Fiskeriloven og over i Miljøbeskyttelsesloven, og derfor har kommunen stillet vilkår om afgitring svarende til dambrugets tilladelse fra 18. januar 2007 udstedt af Fiskeridirektoratet i Esbjerg (nu NaturErhvervsstyrelsen).

Vilkårene fra NaturErhvervsstyrelsens afgitrings-godkendelse fra 2007 er overført til miljøgodkendelsens vilkårsafsnit. Dog er der i miljøgodkendelsen stillet vilkår om en afgitring med maksimalt 4 mm maskevidde eller gitterafstand mod de tidligere godkendte 6 mm. Grunden er, at der er observeret havlampret i Tim Å, og fordi kommunen vurderer, at havlamprettens larver ikke holdes tilstrækkeligt tilbage af 6 mm afgitring. Grundlaget for denne vurdering er bl.a. Fiskeridirektoratets skrivelse til dambrugsamterne omkring afgitring (Fiskeridirektoratet 2006). Dambruget er i dag indrettet med en tromlesigte i indløb med en maskevidde på 0,5 mm. Kommunen vurderer derfor, at afgitringen i tilstrækkelig grad kan tilbageholde de arter af fisk og lampretter, som forekommer i Tim Å.

5.3.4 Støj, lugt og vibrationer

Nærmeste nabobeboelse er Åvænget 7, som ligger ca. 100 m nord for anlægget. Miljøgodkendelsen giver tilladelse til at øge dambrugets produktion indenfor grænserne for de maksimalt tilladte udledninger. Det kan medføre øget støj og øget slamproduktion ligesom antallet af transporter til og fra anlægget kan blive forøget. Kommunen forventer dog ikke, at ændringerne vil være væsentlige og medføre øgede nabogener.

Det er kommunens vurdering, at dambruget med den ansøgte indretning og drift ikke vil føre til overskridelse af grænseværdierne for støj, lugt mv.

5.3.5 Udledninger

Nuværende og fremtidig udledning

Ved brug af Dambrugsmodellen (DTU-Aqua version 2.0 marts 2013) fås følgende teoretiske værdier for udledningen fra Tim Mølles Fiskeri før og efter overgang til udlederkontrol (tabel 3). Beregning af mængderne i forbindelse med udlederkontrol tager jf. ansøgningen udgangspunkt i en produktionsstørrelse ud fra det relaterede foderforbrug på 427 tons ($F_{\text{till}} * 1,86$) og en foderkvotient på 0,95. De beregnede værdier er vejledende).

Værdierne repræsenterer kun udledningen på baggrund af produktionsbidraget. Vandløbsbidraget er ikke indregnet, fordi vi ikke har tilstrækkelig dokumentation for bidragets størrelse over et helt år. Tabel 4 er der dog medtaget, da værdierne kan give en indikation af vandløbsbidragets størrelse. Det betyder derfor, at den teoretiske nettoudledning kan vise sig at være mindre, hvis vandløbsbidraget også inddrages.

I modellen er der anvendt de aktuelle fodertyper fra 2012 og modellens standardrensegrader for slamkegler og plantelagune.

I tabellens kolonne 3 er de omtrentlige BAT-krav ved fuld produktion opstillet for anlægget efter ombygning. BAT-kravene angiver en maksimal udledning i forhold til produktionsstørrelsen.

I kolonne 4 er bekendtgørelsens udlederkrav opstillet for anlægstypen og en F_{till} på 229,4 tons pr. år.

Tabel 3.

Parameter	Nuværende (kg/år)	Fremtidig (kg/år)	BAT-krav 427 tons foder og 450 tons produktion (kg/år)	Udlederkrav Fremtidig (kg/år)
Organisk stof (BI ₅)	7.600	1.800	4.588	10.346 (skærpes til 8.000)
Ammonium-N	7.400	8.450	–	7.478
Total kvælstof (N)	7.400	8.450	6.423	11.952
Total fosfor (P)	240	ca. 0	482	734

Dambruget fik på egen foranledning udtaget 20 vandanalyser i perioden 4/6 2008 til 23/02 i 2009. Den målte udledning i perioden på knap 9 måneder er vist i tabel 4. Værdierne er baseret på estimerede vandmængder og er derfor behæftet med usikkerhed.

Tabel 4.

Parameter	Vandløbsbidrag (kg i perioden)	Nettoudledning (kg i perioden)
Organisk stof (BI ₅)	6.471	3.213
Ammonium-N	926	1.512
Kvælstof (N)	11.422	2.336
Fosfor (P)	395	9,4

Kommentarer til nuværende og fremtidige udledninger

Med den godkendte indretning bliver selve produktionsanlæggets kapacitet udvidet fra de nuværende 229,4 tons foder pr. år til omkring 427 tons pr. år (229,4*det relaterede foderforbrug med værdien 1,86).

For at anlægget kan opfylde dambrugsbekendtgørelsens BAT-krav, må udledningen af BI₅ højest være ca. 4.600 kg årligt ved fuld produktion. Ud fra dambrugsmodellen (tabel 2) tyder det på, at den fremtidige indretning kan leve op til BAT-kravet, fordi den årlige udledning fra produktionsbidraget alene er omkring 1.800 kg. Hertil kommer en evt. rensning af vandløbsbidraget, som vil resultere i en endnu lavere nettoudledning.

BAT-kravet for fosfor ser også ud til at kunne overholdes.

Med hensyn til kvælstof viser dambrugsmodellen en forventet merudledning ved udvidelse af produktionen. Det skyldes, at rensegraderne i slamkegler og lagune er lave for ammonium-kvælstof (opløst stof), mens rensegraden for partikulært kvælstof er væsentlig højere. Det er ikke opstillet BAT-krav for ammonium-kvælstof, men udlederkravet

vet ser ud fra dambrugsmodellen ud til at blive en begrænsende faktor for anlæggets produktion. Dambrugsmodellens beregnede værdier er dog estimeret baseret på standardrensegrader og er derfor behæftet med usikkerheder. Værdierne giver dog en idé om den forventelige rensning.

Udlederkravet for BI_5 skærpes med godt 20 % i forhold til bekendtgørelsens standardværdier, fordi der er manglende målsætningsopfyldelse nedstrøms. "Fuld udnyttelse" af udlederkravet svarer dog til en forventet gennemsnitlig årsudledning på 6.000 kg/år (ca. 40 % under bekendtgørelsens standardværdi). Spredningen på analyseresultaterne betyder nemlig, at gennemsnittet skal ligge et stykke under udlederkravet, for at kontrolreglen viser kravoverholdelse.

Kontrol af overholdelse af BAT-krav

I den fremtidige drift vil dambruget skulle overholde de nye krav til BAT på udledningerne. Når der efter ombygning er udtaget 26 egenkontrolprøver af dambrugets ind- og udløbsvand over året, kan overholdelse af BAT-kravene kontrolleres. Hvis kravene ikke er overholdt skal dambruget iværksætte driftsmæssige eller indretningsmæssige tiltag, så BAT-kravene kan overholdes.

Kontrol af overholdelse af udlederkrav

Udlederkravene fastsætter en overordnet grænse for, hvad dambrugets produktion må tilføre vandløbet som punktkilde. Denne faktor er sat i forhold til Qmm (medianminimumsvandføringen) ved dambruget og er derfor en dynamisk faktor, som kan ændrer sig, hvis Qmm ændrer sig over tid.

Der anvendes tilstandskontrol for stoffer med primær effekt i nærrecipienten Tim Å (BI_5 og ammonium).

Der anvendes transportkontrol for stoffer med primær effekt i fjernrecipienten i Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord (total-N og total-P).

Kravoverholdelse konstateres ved brug af DMU's udarbejdede kontrolregler (Larsen og Svendsen 2002 og 1998) (der henvises til bilag 5).

Kravoverholdelsen for transportkontrol er sat lempeligere end for tilstandskontrol, da enkeltprøver med høje stofkoncentrationer giver de største miljømæssige problemer i nærrecipienten. For tilstandskontrol må der kun være overskridelse i 20 procent af prøveantallet mens den for transportkontrol må være 50 procent.

Det er kommunens vurdering at den fremtidige drift og indretning vil kunne overholde udlederkravene. Dambrugets egenkontrol med 26 prøver pr. år skal påvise om kravene kan overholdes.

5.3.6 Medicin- og hjælpestoffer

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer og havet.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal med baggrund i bekendtgørelsen begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Risikovurdering for vandløbssystemer i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord
Ringkøbing-Skjern Kommune har fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer i vandløb med afstrømning til fjordene (Fjorback 2011).

Udarbejdelse af vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder. I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

Der henvises til bilag 7, hvor forudsætningerne for beregning af dambrugets medicin- og hjælpestofudledninger er beskrevet.

Miljøkvalitetskrav

For Tim Mølles Fiskeri er der jf. risikovurderingen taget udgangspunkt i en beregning, der sikrer, at miljøkvalitetskravene i både fersk- og saltvand ikke overskrides. Tim Åløber til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord, som er marine recipient i forhold til vurdering af miljøkvalitetskrav. Ifølge Miljøstyrelsen skal recipienter med saltholdigheder over 0,5 promille vurderes som marine (brev til kommunerne 19. december 2008).

Årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer

Kommunen godkender brug og udledning af hjælpestofferne formaldehyd, pereddikesyre, brintoverilte og kobber. For dyrelægeordineret medicin godkendes anvendelse af oxolinsyre, oxytetracyclin, sulfadiazin, trimethoprim og amoxicillin. Årlige indberetninger af medicin- og hjælpestoffer fra dambruget ses i nedenstående tabel.

Tabel 5. Indberettet årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer på Tim Mølles Fiskeri i perioden 2007-2012.

Stof	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Hydratkalk, (kg)	10.000				40.000	50.000
Formalin 37 % (l)	1.000	1.125	1.000	400	200	
Formalin 24,5 %						400
Kloramin-T (kg)						
Blåsten (kg)	100	200	200	150	150	200
PerAqua (l)			1.100	1.200	600	
Amoxicillin (kg)						
Florfenicol (kg)						
Oxolinsyre (kg)						

Oxytetracyclin (kg)						
Sulfadiazin (kg)	9,3			16,3	0,6	6,0
Trimethoprim (kg)	1,9			3,3	3,0	1,2

Procedurer for brug af hjælpepestoffer

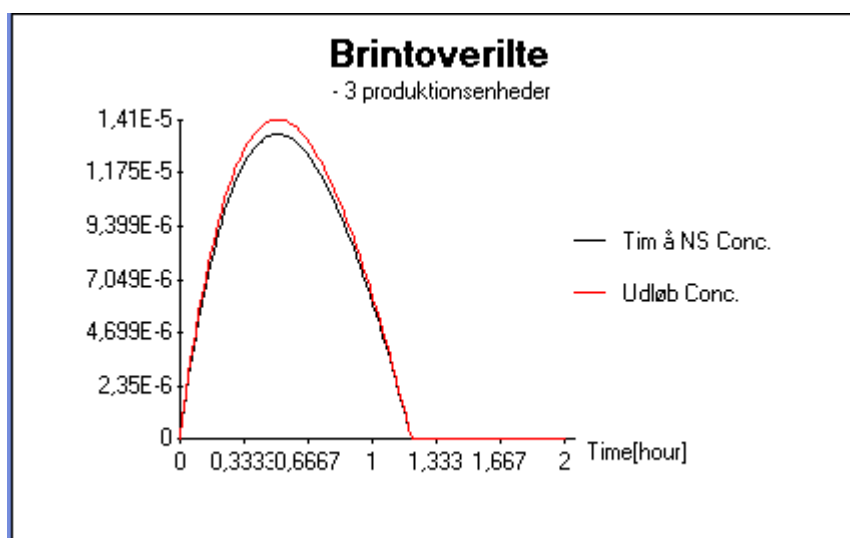
Nedenfor er der redegjort for koncentrationer af de ansøgte hjælpepestoffer i recipienten. Koncentrationsberegningerne er beregnet på baggrund af kommunens risikovurdering for samtidig udledning af medicin- og hjælpepestoffer (Fjorback 2011). Kommunen har anvendt informationer om størrelse af kanaler, laguner mv. og det interne flow på anlægget.

I risikovurderingen er det beregnet, at Tim Mølles Fiskeri kan udnytte 50 % af median-minimumsvandføringen til brug i fortyndingsberegninger i forhold til medicin- og hjælpepestoffer. Herved sikres det, at der ikke sker overskridelse af miljøkvalitetskravene i Tim Å, Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.

Der er i beregningerne anvendt omsætningsrater for brintoverilte, pereddikesyre og formalin, jf. (BEK nr. 130 af 8. februar 2012).

For hvert enkelt stof er der i tabellerne nedenfor angivet middelkoncentration og maksimalkoncentration i dambrugets udløb (kolonne 2 og 3). Beregningerne af stofkoncentration i dambrugets udløb er lavet med udgangspunkt i de fastlagte behandlingsprocedurer i bilag 6. Beregningerne er brugt til at lave vilkår for dambrugets anvendelse af hjælpepestoffer. Der henvises til bilag 7 omkring forudsætningerne for beregning af medicin- og hjælpepestofudledninger).

Brintoverilte

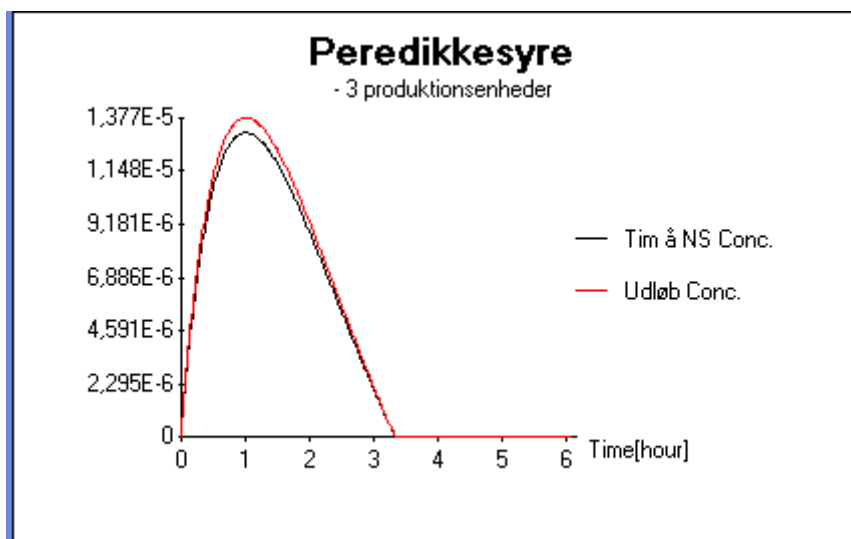

Figur 1. Simulerede koncentrationer i mg/l for brintoverilte ved samtidig behandling i alle 3 produktionsenheder med 5 mg/l. Bemærk at det nærmeste miljøkvalitetskrav ligger på 0,010 mg/l. Udledningskoncentrationerne er meget lave og nærmest nul efter godt 1 time.

Tabel 6. Beregnede middel- og maksimalkoncentrationer af brintoverilte efter udløbet i Tim Å og i udløbet af dambruget set over en 24 timers periode. Middelkoncentrationer er kun skønsmæssigt angivet, fordi de maksimale koncentrationer er så lave.

Iltningsmiddel	Middelkoncentration (mg/l)	Maksimal koncentration (mg/l)
Nedstrøms i Tim Å	Nærmest 0	0,01
Dambrugets udløb	Nærmest 0	0,01

Peredikkesyre

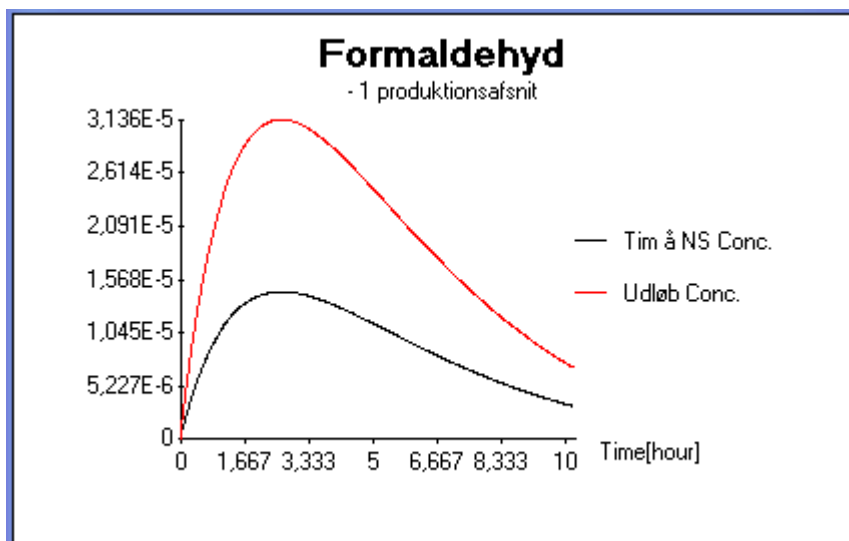

Figur 2. Simulerede koncentrationer i mg/l for peredikkesyre ved samtidig behandling i alle 3 produktionsenheder med en koncentration på 1,6 mg/l. Udledningskoncentrationen toppe efter ca. 1 time og aftager hurtigt til nul efter ca. 3 timer.

Tabel 7. Middel- og maksimalkoncentrationer af peredikkesyre efter udløbet i Tim Å og i udløbet af dambruget set over en 24 timers periode. Middelkoncentrationer er kun skønsmæssigt angivet, fordi de maksimale koncentrationer er så lave.

Peredikkesyre	Middelkoncentration (mg/l)	Maksimal koncentration (mg/l)
Nedstrøms i Tim Å	Nærmest 0	0,01
Dambrugets udløb	Nærmest 0	0,01

Formaldehyd

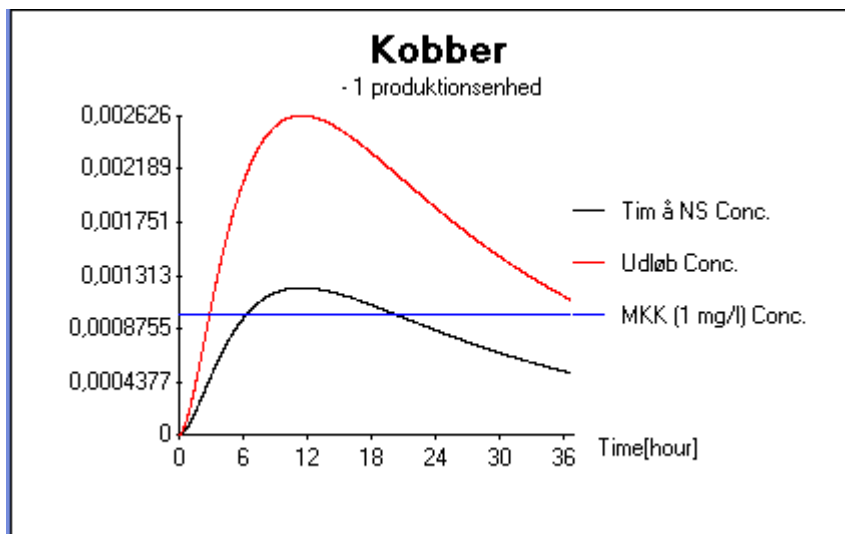

Figur 3. Simulerede koncentrationer i mg/l for formaldehyd ved behandling i 1 produktionsafsnit med en koncentration på 15 mg/l og ved et vandflow på 50 l/s til hvert af de tre afsnit. Stofkoncentrationen topper efter ca. 3 timer, men med en værdi langt under nærmeste miljøkvalitetskrav på 0,0092 mg/l.

Tabel 8. Beregnede middel- og maksimalkoncentrationer af formaldehyd efter udløbet i Tim Å og i udløbet af dambruget set over en 24 timers periode. Middelkoncentrationer er kun skønsmæssigt angivet, fordi de maksimale koncentrationer er så lave.

Formaldehyd	Middelkoncentration Mikrogram/L	Maksimal koncentration mikrogram/L
Nedstrøms i Tim Å	Nærmest 0	0,01
Dambrugets udløb	Nærmest 0	0,03

Kobber

Figur 4. Simulerede koncentrationer i mg/l for kobber ved behandling i 1 produktionsenhed med en koncentration på 0,05 mg/l og ved et vandflow på 50 l/s. Stofkoncentrationen toppes efter ca. 10 timer, aftager langsomt og nærmer sig nul efter ca. 100 timer.

Tabel 9. Beregnede middel- og maksimalkoncentrationer af kobber efter udløbet i Tim Å og i udløbet af dambruget set over en 24 timers periode.

Formaldehyd	Middelkoncentration Mikrogram/L	Maksimal koncentration mikrogram/L
Nedstrøms i Tim Å	0,91	1,21
Dambrugets udløb	2,0	2,7

Hjælpestof og maksimale koncentrationer

Dambrugets procedurer (bilag 6) for brug af hjælpestoffer skal sikre, at miljøkvalitetskravene overholdes. Samtidig skal det sikres, at procedurerne lever op til BAT (Bedst Tilgængelige Teknik), således at der kun gives tilladelse til brug af stoffer i et omfang, som svarer til dambrugets behov.

I tabel 10 er kravværdierne for hjælpestoffer i udløbsvandet sammenstillet med værdier for maksimal tilladelig middelkoncentration og maksimal koncentration i dambrugets afløb (kolonne 4 og 5). De sidstnævnte koncentrationer relaterer sig udelukkende til den tildelte vandføring til fortynding og bekendtgørelsens miljøkvalitetskrav, og definerer derfor de absolutte maksimalkoncentrationer. Der tages udgangspunkt i en vandføring ud af dambruget på 300 l/s for brintoverilte og 150 l/s for formaldehyd og kobber. Af værdierne fremgår det, at de godkendte udledninger ligger lavere end værdier, der baserer sig på vandløbets maksimale fortyndingsevne.

Tabel 10. Krav til middelkoncentration og maksimalkoncentration i dambrugets udløb svarende til vilkår i miljøgodkendelsen (kolonne 2 og 3), samt koncentrationer svarende til vandløbets maksimale bæreevne (kolonne 4 og 5). Forudsætninger for beregninger kan ses i bilag 7.

Stof	Middelconc. I dambrugs afløb (µg/l) jf. vilkår (UDLEDERKRAV)	Maks. konc. i dambrugs afløb (µg/l) jf. vilkår (UDLEDERKRAV)	Maks. tilladelig middelconc. i dambrugets afløb (µg/l)	Maks. tilladelig konc. I dambrugets afløb (µg/l)
Formaldehyd	1,0	2,0	29,0	144,9
Brintoverilte	1,0	2,0	31,5	315,0
Kobber	2,5	3,0	3,2	3,3

Kommentarer til ansøgte hjælpestoffer

Brintoverilte

Der er givet tilladelse til brug af brintoverilte, som er et vanddesinfektionsmiddel, der anvendes ved parasit- og svampeangreb samt gælleinfektion. Brintoverilte omsættes relativt hurtigt til uskadelige stoffer. Brug af brintoverilte giver mulighed for substitution af de mere miljøfarlige produkter som formalin, blåsten (kobbersulfat) og kloramint-T. Behandling med brintoverilte er dermed i god overensstemmelse med BAT. Brintoverilte tilsættes anlægget i form af en vandig opløsning på typisk omkring 30 eller 35 procent. Alternativt anvendes Peraqua+ eller Divosan, som er pereddikesyrepræparater, som reagerer med vand og spaltes til brintoverilte og eddikesyre i forholdet 1:1.

De udarbejdede procedurer for brintoverilte tager udgangspunkt i en maksimal koncentration på 5 mg/l. Kommunen har vurderet, at den anviste procedure tager udgangspunkt i koncentrationer, som ikke går udover dambrugets reelle behov.

Det er kommunens vurdering, at brintoverilte tilsat som fortyndet opløsning eller som pereddikesyrepræparater let omsættes, og derfor let kan overholde miljøkvalitetskravene når proceduren følges.

Formalin

Med udgangspunkt i faglig rapport fra DMU (Sortkjær et al. 2008a) er der givet tilladelse til brug af formalin. I de udarbejdede procedurer for anvendelsen af formalin er der givet tilladelse til at anvende en behandlingskoncentration på 15 mg formalin/l, og der lukkes for vandtilførslen i 6 timer. Det er kommunens vurdering, at de udarbejdede procedurer for formalin er i god overensstemmelse med BAT.

Blåsten

For blåsten anbefales i litteraturen en koncentration af blåsten på 0,01-0,1 mg/L jf. DMU-rapport 79-00 (Sortkjær et al. 2000). Koncentrationerne af blåsten i de indsendte procedurer ligger derfor på niveau med litteraturen. Den nødvendige koncentration af blåsten for optimal effekt kan dog afhænge meget af forskellige specifikke forhold på de enkelte dambrug f.eks. vandkvalitet mv. Kommunen anbefaler anvendelse af bl.a. brintoverilteprodukter som substitution for kobber, som er et miljøskade-

ligt stof. Der lukkes for vandtilførslen i 6 timer. Det er kommunens vurdering, at de udarbejdede procedurer for blåsten er i god overensstemmelse med BAT.

Med baggrund i ovennævnte beregninger og resultater konkluderes det, at de fremsendte beregninger for udledning til recipienten sikrer overholdelse af de fastsatte miljøkvalitetskrav ved udledning til Tim Å, Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord. På den baggrund er der fastsat vilkår for stofkoncentration for de forskellige stoffer i dambrugets udledning. For alle hjælpestofferne er der fastsat to kravværdier til udledning af et enkelt stof. Et krav til den gennemsnitlige koncentration og et krav til maks. koncentrationen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at dambruget kan overholde de fastsatte miljøkvalitetskrav, hvis behandlingen sker i overensstemmelse med tilladelsens vilkår og behandlingsprocedurer.

Der kan anvendes iodprodukter og Virkon S til desinfektion af støvler og udstyr. Stofferne udledes ikke til vandløbet. Hydratkalk kan anvendes ved desinfektion af bassiner i forbindelse med bekæmpelse eller forebyggelse af sygdomme. Moler kan ligeledes anvendes som et miljøvenligt middel, som alternativ for miljøskadelige stoffer.

Behandling med medicin

I beregning af, hvor store mængder fisk, der kan behandles har kommunen brugt en genfindelsesprocent på 100 procent bortset fra florfenicol, hvor genfindelse er fastsat til 61 %. Der er anvendt udledningsperioder som angivet i den nye dambrugsbekendtgørelse (BEK nr. 130 af 8. februar 2012). For amoxicillin og oxytetracyclin er der antaget en udledningsperiode på 15 dage.

De oplyste doser af medicin i beregningerne tager udgangspunkt i værdier, som normalt anvendes ved dyrlægenes ordinering af medicin til dambrugsfisk (Sortkjær et al. 2000). Det er efter kommunens vurdering det bedste grundlag på nuværende tidspunkt, og så længe veterinærmyndighederne ikke fremkommer med anbefalinger i hver enkelt sag. Dambrugets behov for medicinering tager således udgangspunkt i dyrlægenes ordinerede doser, og behovet afgøres af dyrlægen. Vilkårene for medicin angiver en maksimal besætningsstørrelse, der kan behandles ad gangen.

5.4 Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold

Tim Å (Q_{mm} 650 l/s) er i Regionplan 2005 målsat til en faunaklasse 5 efter Dansk Vandløbsfaunaindeks både opstrøms og nedstrøms Tim Mølles Fiskeri. I udkast til Vandplan 2010-2015 er Tim Å tilsvarende målsat til en faunaklasse 5 svarende til god økologisk tilstand. Nedstrøms dambruget er der i udkast til vandplanen et indsatskrav om nedsat tilførsel af organisk stof fra dambruget.

Øverst i Tim Å-systemet løber Spåbæk til. Ringkøbing Amt etablerede i 1995 et kalkningsanlæg her for at fælde den enorme mængde okker, der bliver tilført fra Spåbækens opland. Vandløbskvaliteten i Tim Å er på nuværende tidspunkt fuldstændig afhængig af anlæggets fortsatte drift.

Ved Tim Mølle er okker-effekten væsentlig aftaget, men faunaen er dog stadig påvirket.

Resultaterne af de biologiske vandløbsbedømmelser har siden 2004 givet en faunaklasse 4 både opstrøms og nedstrøms, bortset fra en faunaklasse 5 opstrøms i 2008 og tilsvarende nedstrøms i 2009 (se tabel 11 nedenfor).

Tabel 11. Biologiske vandløbsbedømmelser efter Dansk Vandløbsfauna Indeks ved Tim Mølles Fiskeri i perioden 2008-2013.

År	Opstrøms	Nedstrøms
2013	4	4
2012	4	4
2011	4	4
2010	4	4
2009	4	5
2008	5	4

I perioden 1995-2005 er der udtaget 60 okkermålinger opstrøms Tim Mølle med følgende data for opløst jern:

Gns. 0,4 mg/l

Max 1,3

Min 0,05

Std 0,25

Median 0,36 (dvs. halvdelen af prøverne ligger under 0,36).

En ferro-koncentration på over 0,5 mg/l betragtes som grænsen for, hvornår slørvinger og døgnfluer forsvinder (Nielsen 1994). Mange nøglegruppe 1-dyr findes blandt disse grupper, og de har derfor stor indflydelse på faunaklassen.

Algeskrabere kan dog allerede påvirkes ved 0,2 mg/l, mens krebsdyr forsvinder ved 2 mg/l (Nielsen 1994).

I en undersøgelse bestilt af Naturstyrelsen i Ribe og Ringkøbing (Sode 2008) er der lavet en dataanalyse af 197 vandløbsstationer fra de tre tidligere amter (Ringkøbing, Ribe og Sønderjylland) der viste, at ved en ferrojern-koncentration (vintermiddel) over 0,5 mg/l er der risiko for, at der ikke kan opnås en faunaklasse 5. Undersøgelsen indeholder også en litteraturgennemgang, der viser at en koncentration på 0,2 mg/l påvirker vandløbsfaunaen (også jf. Nielsen 1994).

Opstrøms Tim Mølle lå 22 målinger af de 60 (altså godt en 1/3) over 0,5 mg/l, og det må betyde, at indholdet af opløst jern i Tim Å formentlig har påvirket vandløbsfaunaen i en eller anden grad opstrøms Tim Mølle i perioden. Hvad ferrojern-koncentrationen har været nedstrøms i samme periode ved vi ikke, for dambruget fælder formentlig noget

af det, idet de måske indtager godt en 1/3 af åens vandmængde i en Qmm-situation, så koncentrationen har sikkert været lavere end opstrøms.

Opstrøms og nedstrøms Tim Mølle er faunaen de sidste 10 år blevet mere veludviklet både artsmæssigt og i forhold til okkerfølsomme arter. Faunaen er i en positiv udvikling, selvom de fysiske forhold er ringe. To forskellige gullistede arter optræder ofte i faunalisterne efter 1996. I 2012 blev der desuden fundet den rødlistede vårflue *Adicella reducta* på opstrømsstationen.

På omløbsstryget, som har høj strømhastighed og et groft substrat, er der lavet en enkelt faunaundersøgelse i september 2011 med en resulterende faunaklasse 6. Der blev fundet slørvingen *Leuctra fusca* (dog kun få individer), som er en nøglegruppe 1-art. Der blev desuden fundet en høj difference mellem positive og negative diversitetsgrupper. Resultatet indikerer, at der med den nuværende vandkvalitet på den nedre strækning i Tim Å kan opnås en forbedret faunasammensætning, hvis de fysiske forhold også forbedres.

Miljøgodkendelsen af dambruget med skærpede udlederkrav for organisk stof, vurderes at bidrage til forbedrede forhold for smådyrsfaunaen og på sigt bidrage til målopfyldelse nedstrøms dambruget.

Der er lavet fiskeundersøgelser i november 2008 og fundet følgende arter opstrøms:

- ørred
- havørred
- regnbueørred
- gedde
- strømskalle
- ål

Og nedstrøms:

- ørred
- havørred
- brasen
- grundling
- strømskalle

I 2001 blev der kun fundet ål opstrøms, mens der nedstrøms blev fundet:

- ørred
- stalling
- skalle
- strømskalle
- ål

Der er siden 1995 registreret ét fund af havlampret i Tim Å (Atlas over danske ferskvandsfisk). Havlampretten er på udpedningsgrundlaget for Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord, og lamprettens larver bliver ikke i tilstrækkelig grad afskærmet af en 6 mm indløbsafgitring.

Der er i dag tilfredsstillende afgitring ved dambrugets ind- og udløb på henholdsvis 0,5 mm (sigtetromle) og 10 mm. Indretningen vurderes effektivt at holde produktionsfisk fra dambruget og vildfisk (inkl. havlampret) fra Tim Å adskilt.

Vandet skal fremover indtages ved indpumpning, og vandmængden måles kontinuert, og data logges.

Tim Å er i dag opstemmet og der er fungerende faunapassage omkring dambruget i form af omløbsstryg. Der er ikke opstillet indsatskrav i forhold til kontinuitet i udkastet til vandplan.

Stryget er etableret i 1995 og har følgende data:

- Indløb ved dambrugets indløb
- Udløb ca. 200 meter opstrøms dambrugets udløb
- 136 meter langt
- Max kapacitet på 1000 l/s
- Max fald på 15 ‰

En tilladelse til fortsat indvinding af maksimalt 320 l/s vurderes ikke at påvirke Tim Å i væsentlig, negativ grad så længe frivandsafgivelsen sikres (meddeles i særskilt tilladelse).

5.5 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentligheds-vurdering

Nedenfor vurderes væsentligheden af den ændrede drift og indretning af Tim Mølles Fiskeri i forhold til habitatbekendtgørelsen (BEK nr. 408 af 1. maj 2007). Væsentligheds-vurderingen skal klarlægge om godkendelsen kan have betydning for arter og naturtyper, og om der er behov for at udarbejde en nærmere konsekvensvurdering af projektet.

Dambrugets nærrecipient er Tim Å, mellemrecipienten er Stadil Fjord og fjernrecipienten er Ringkøbing Fjord.

Tim Å er ved dambruget ikke beliggende i Natura 2000-områder, men åen løber til Stadil Fjord som - sammen med Tim Å ved udløbet til fjorden - er habitatområde (H59), fuglebeskyttelsesområde (F41) og Ramsarområde (F3). Stadil Fjord har videre forbindelse til Ringkøbing Fjord, som er habitatområde (H62), fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde (R2). Dambrugets spildevandsudledning kan derfor potentielt påvirke de nedstrøms beliggende Natura 2000-områder med kvælstof, fosfor, ammonium, organisk stof samt medicin- og hjælpestoffer.

Dambrugsdrift og indvinding af overfladevand kan også indirekte påvirke arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder gennem et for stort vandindtag eller utilstrækkelig afgitring ved dambrugets indløb og udløb. Dambruget har en godkendt indretning med 0,5 mm tromlesigte ved indløb og 10 mm rist ved udløb, og der skal altid ledes mindst en $\frac{1}{2} Q_{\text{mm}}$ forbi dambruget.

Habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er udpeget på baggrund af en række arter og naturtyper som er angivet i nedenstående tabeller.

Tabel 12. Udpegningsgrundlag Stadil Fjord.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 59 – Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord		
Naturtyper:	Lagune (1150) Klitthede (2140) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096)	Odder (1355) Vandranke (1831)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 41 – Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord		
Fugle:	Ynglefugle: Rørdrum Rørhøg Plettet rørvagtel Sortterne Trækfugle: Pibesvane	Sangsvane Kortnæbbet gås Grågås Bramgås Krikand Spidsand Skeand Pomeransfugl

Tabel 13. Udpegningsgrundlag Ringkøbing Fjord.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130) Lagune (1150) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) Klitthede (2140) Haytomklit (2160) Grønklit (2170)	Klitlavning (2190) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Tør hede (4030) Tørvelavning (7150) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095) Flodlampret (1099) Majsild (1102) Stavsild (1103)	Laks (1106) Odder (1355) Vandranke (1831)
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Ynglefugle: Rørdrum Skestork Rørhøg Plettet rørvagtel Klyde Almindelig ryle Brushane Fjordterne Splitterne Havterne Mosehornugle Trækfugle: Knopsvane Pibesvane Sangsvane Kortnæbbet gås	Grågås Bramgås Mørkbuget knortedås Gravand Pibeand Krikand Spidsand Skeand Hvinand Stor skallesluger Havørn Blå kærhøg Vandrefalk Blisshane Klyde Almindelig ryle Lille kobbersnepe

Store dele af Ringkøbing Fjord og hele Stadil Fjord er udpeget som EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde. I udkast til Vandplan 2010-2015 opfylder Stadil Fjord miljømålet om høj økologisk tilstand. Der skal ikke iværksættes særskilt indsats i søen. Som naturtype opfylder søen gunstig bevaringsprognose. Det skal dog sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer. Ringkøbing Fjord opfylder ikke målet om god økologisk tilstand, og der skal laves supplerende tiltag for at reducere næringsstofbelastningen.

I vandplansudkastet er miljømålet for Ringkøbing Fjord en god økologisk tilstand med dybdeudbredelse af ålegræs til 2,2 meters dybde. For at kunne nå målene i udkastet skal der bl.a. ske en reduktion i udledningen af kvælstof i planperioden på 627 tons. De projekter om nedlæggelse af dambrug, der allerede er gennemført eller planlagt inden vandplanens ikrafttræden udgør 2,7 tons kvælstof. I vandplansperioden er der ikke opstillet indsats om reduktion af kvælstofudledningen fra dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. Der er derimod opstillet indsats i forhold til udledning af organisk stof fra 9 dambrug i oplandet (bl.a. Tim Mølles Fiskeri), hvor vandløbsmålsætningen ikke er opfyldt. Indsatsen vil udover en reduktion i udledningen af organisk stof også betyde en reduktion i udledningen af fosfor på 1.180 kg pr. år fra dambrugene, mens der ikke er indregnet en reduktion i kvælstofudledningen (Naturstyrelsen 2013).

Det nuværende retsgrundlag er dog Regionplan 2005, indtil vandplanerne er endeligt vedtagne.

5.5.1 Medicin og hjælpestof

Der er stillet vilkår, som sikrer, at miljøkvalitetskravene overholdes i vandområderne nedstrøms dambruget. Der er lavet en samlet risikovurdering, der forholder sig til den kumulative udledning fra dambrug og andre udledere af stofferne til Tim Å, Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.

5.5.2 Bilag IV-arter

Der er odder i Stadil Fjord og Hover Å. Den findes derfor formentlig også i Tim Å-systemet. Kommunen vurderer, at arten ikke vil blive påvirket af det ansøgte projekt. Det er kommunens vurdering, at den ændrede drift og indretning ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke bilag IV-arter eller andre beskyttede arter væsentligt.

5.5.3 Konklusion

Det er kommunens vurdering, at en ombygning og miljøgodkendelse af Tim Mølles Fiskeri med overgang til udlederkontrol og med indvinding af overfladevand fra Tim Å ikke vil medføre påvirkninger, der i sig selv eller i forbindelse med andre påvirkninger vil hindre miljømålenes opfyldelse eller medføre forringede vilkår for bilag IV-arter samt udpegningsgrundlaget i EF-habitat- og EF-fuglebeskyttelsesområdet.

Når miljøkvalitetskravene i forhold til medicin- og hjælpestoffer er overholdt i recipienten, er det kommunens vurdering, at arter eller naturtyper i de berørte områder ikke vil blive påvirket væsentligt af udledningerne af medicin og hjælpestoffer.

Det vurderes, at der ikke er behov for at gennemføre en nærmere konsekvensvurdering for at klarlægge påvirkningen fra dambruget.

Godkendelsen vil heller ikke hindre opfyldelse af de miljømål, som fremgår af udkast til vandplan 2010-2015.

5.6 Egenkontrol

Dambruget skal i den fremtidige drift udtage 26 egenkontroller af både indløb- og udløbsvand fordelt over produktionsåret. Egenkontrolprogrammet skal dokumentere, at dambruget kan overholde udlederkravene og BAT-krav.

5.7 Vurdering af renere teknologi

Det er et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven, at virksomheder skal begrænse udledningen af forurenende stoffer mest muligt ved at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

5.7.1 BAT for medicin- og hjælpestoffer

Der henvises til afsnittet omkring kommentarer til de ansøgte stoffer, hvor anvendte stofkoncentrationer og procedurer er behandlet.

5.7.2 Muligheder for renere teknologi

Muligheder for driftsoptimering

Medicin- og hjælpestoffer skal anvendes så lidt som muligt ved at tilpasse indretning og drift på dambruget. Nedenfor er oplistet en række vigtige faktorer:

1a. BAT - generel driftsstyring

Foranstaltninger til at sikre god driftsstyring (effekt på både renseeffekt og fiskesundhed)

- Undgå undermætning af ilt og udsving i iltkoncentrationen i produktionsanlægget.
 - Høj iltmætning øger egenomsætningen af bl.a. ammonium, iltforbrugende stof mv.
- Særlig opmærksomhed omkring optimale iltforhold ved høje bestandstætheder (tilsætning af ilt, beluftning, piskning).
- Undgå overfodring i perioder hvor fiskenes stofskifte ændres som følge af årstidsbestemte temperaturændringer.
- Sikre tilstrækkelig køling på varme årstider.
- Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.

- Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof i produktionsvandet.
- Sikre optimal drift og vedligehold af slamkegler, mikrosigte mv.
- Hyppig/kontinuerlig slamfjernelse i slamkegler og hindre ophobning af slam i produktionsanlægget.
- Indsætning af delrensningsprocesser så tæt på kilden som muligt, der sikrer en hurtig fjernelse af fiskeekskremitter og slam, hvorved fiskene undgår svingende og dårlig vandkvalitet.
- Driftsstyring omkring udfodring og produktion således at overfodring undgås.
- Særlig opmærksomhed omkring udfodring under ugunstige produktionsforhold eller i situationer med svingende vandkvalitet.
- Skånsom håndtering af fisk og særligt under ugunstige vejrforhold og ved ugunstige temperaturer.
- Anvendelse og løbende indsamling af ny viden omkring brug af immunstimulerende midler i foder evt. i samarbejde med dyrlæge.
- Opsamling af døde fisk.
- Rutiner og procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
- Øget vandflow: fjerner fækalier og slam fra anlægget og giver renere produktionsmiljø.

1b. BAT – Foranstaltninger til reduktion i forbruget af medicin og hjælpestoffer

Forebyggelse af smitte m.v.

- Vaccination mod rødmundssyge og andre fiskesygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.
- Brug af desinfektionsmidler til støvler og materiel, som kan bidrage til smittespredning.
- Løbende rådgivning fra dyrlæge eller lign.

Optimering af omsætning og tiltag til reduceret forbrug af medicin og hjælpestoffer

- Brug af hjælpestoffer vurderes løbende i forhold til andre, og mindre miljøbelastende stoffer (substitution).
- Sikre hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.
- Hyppig overvågning af fiskenes sundhedstilstand.
- Procedurer for brug af hjælpestoffer der sikrer tilstrækkelig effekt og høj intern omsætning
 - Neddroslet vandtilførsel eller nedlukning af dammenes afløb under brug af hjælpestoffer
 - Recirkulering af tilsat stof.
 - Sikre, at der ikke anvendes unødvendigt høje koncentrationer af hjælpestof.
- Brug af reducerede mængder af formalin og brintoverilte jf. Faglig rapport fra DMU nr. 659.

5.7.3 BAT på Tim Mølles Fiskeri

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de anlægsmæssige og driftsmæssige forhold på Tim Mølles Fiskeri i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype både hvad angår anvendelse af medicin- og hjælpestoffer og udledning af organisk stof og næringsstoffer. Dambruget har redegjort for, at den fremtidige indretning og drift af dambruget vurderes at sikre overholdelse af BAT-krav fastsat i dambrugsbekendtgørelsen. Kommunen vil gennem dambrugets egenkontrolprogram kunne dokumentere om BAT-kravene er overholdt, eller om ekstra rensning eller bedre driftstyring er påkrævet.

6 Gyldighed og retsbeskyttelse

6.1 Gyldighed

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning, og miljøgodkendelsen kan i det tilfælde ikke udnyttes.

6.2 Retsbeskyttelse og revurdering

Miljøgodkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 af ferskvandsdambrug, skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes og om nødvendigt ajourføres i forhold til den teknologiske udvikling eller ny viden. Samtidigt skal kommunen tage stilling til fornyelse af dambrugets vandindvindingstilladelse efter § 20 i vandforsyningsloven. Kommunen skal herudover tage stilling til, om der er behov for at træffe yderligere afgørelser efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

Dambrugets retsbeskyttelsesperiode er 8 år efter, at miljøgodkendelsen er givet. Inden for retsbeskyttelsesperioden kan vilkårene i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2 kun ændres ved påbud eller forbud, hvis:

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse

Væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik skaber mulighed for at nedbringe forureningen fra dambruget betydeligt, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger.

7 Offentliggørelse og klagevejledning

7.1 Offentliggørelse

Afgørelsen bekendtgøres ved annoncering på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside (www.rksk.dk) fra fredag den 20. december 2013. Derudover orienteres en række interessenter direkte jf. listen over modtagere af kopi af godkendelsen.

7.2 Klagevejledning

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 klages over Kommunalbestyrelsens afgørelse.

Følgende kan klage: Ansøgeren, Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Midtjylland samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden har, samt i sagen i øvrigt.

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land, By og Kultur, Toften 6, 6880 Tarm, så vidt muligt på mail land.by.kultur@rksk.dk. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed.

Klagen skal være modtaget af kommunen inden 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelsen. Det vil sige, at en klage skal være kommunen i hænde senest fredag den 17. januar 2014 ved kontortids ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr..

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,

2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er en forlængelse af fristen for at efterkomme afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101, planlovens § 62 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Venlig hilsen

Anders Nørskov Stidsen
Biolog

Ivan Thesbjerg
Fagleder

I forbindelse med behandlingen af en sag kan det være nødvendigt, at Kommunen indsamler, behandler og videregiver personoplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har du og andre, der er nævnt i sagen, blandt andet ret til at bede om indsigt i disse oplysninger, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige oplysningerne samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet.

Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen, og du har altid ret til at udtale dig.

8 Liste over modtagere af kopi af godkendelsen

Aktive Fritidsfiskere i Danmark, v. Leif Søndergaard, Søvejen 6, 7860 Spøttrup,
(afid@aktivefritidsfiskere.dk)

Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1., Boks 403, 1553 København V, (mail@dkfisk.dk)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø,
(dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
(natur@dof.dk), (ringkoebing-skjern@dof.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Hovedkontoret, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
(post@sportsfiskerforbundet.dk) og (lbt@sportsfiskerforbundet.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Leif Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby
(lp@sportsfiskerforbundet.dk)

Dansk Forening for Rosport, Skovalléen 38 A, 2880 Bagsværd, (dffr@roning.dk)

Dansk Sejlunion, Brøndby Stadion 20, 2605 Brøndby (ds@sejlsport.dk)

Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus, Brøndby Stadion, 2605
Brøndby(miljoudvalg@kano-kajak.dk)

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v/ Formand Niels Barslund, Vormstrup 2,
7540 Haderup (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)

Fiskeriinspektoratet VEST. Esbjerg afdeling. Auktionsgade 9, 6700 Esbjerg,
(frederikshavn@naturerhverv.dk)

Friluftsrådet, (midtvestjylland@friluftstraadet.dk)

Fødevareregion Vest, Sønderskovvej 5, 8520 Lystrup, (region.vest@fvst.dk)

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)

NC Consultin, Peder Nielsen (pederni@pc.dk)

Sundhedsstyrelsen. Embedslægeinstitutionen Midtjylland. Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg,
(senord@sst.dk)

9 Lovgrundlag - Bilag 1

Godkendelsen er primært givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet).

9.1 Lovgrundlag, bekendtgørelser, kommuneplaner, vand og naturplaner

Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 130 af 8. februar 2012.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af visse farlige stoffer til vandløb, søer eller havet, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 900 af 17. august 2011.

Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1650 af 13. dec. 2006 (Slambekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010.

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007.

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, nr. 1454 af 12. december 2012 (godkendelsesbekendtgørelsen).

Kommuneplan 2013-2025 for Ringkøbing-Skjern Kommune.

Lov om miljøbeskyttelse, lovebekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 (miljøbeskyttelsesloven).

Naturstyrelsen 2013. Høringsudkast. Vandplan 2010-2015 – Hovedvandopland 1.8. Vanddistrikt Jylland og Fyn. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Naturstyrelsen 2011a. Natura 2000-plan 2010-2015. Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Natura 2000-område nr. 69, habitatområde H62, fuglebeskyttelsesområde F43. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Naturstyrelsen 2011b. Natura 2000-plan 2010-2015. Stadil og Vest Stadil Fjord. Natura 2000-område nr. 66, habitatområde H59, fuglebeskyttelsesområde F41. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Ringkøbing Amt 2006. Regionplan 2005, Ringkøbing Amt.

9.2 Vejledninger og rapporter

Buchmann, K. m.fl. Optimering af drift på klassiske dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2012-5.

Dansk Akvakultur, DTU Aqua, DHI m.fl. 2011. Dambrugsteknologi – Optimering af driften på etablerede modeldambrug og fortsat videreudvikling af recirkuleringsteknologien, Sammenfatning. Dansk Akvakultur mfl. 2011.

Dansk Akvakultur 2012. Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Undervisningsmateriale til 2-dages kursus om hjælpestoffer.

Fiskeridirektoratet 2006. Oversigt over vandringer hos vigtige ferskvandsfisk og deres betydning for afgitringsforhold. Brev fra Fiskeridirektoratet til de jyske Amter d. 2. marts 2006.

Fjorback, C. 2011. Risikovurdering for Ringkøbing-Fjord samt vandløbssystemerne med afstrømning til fjorden – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras A/S.

Larsen, S.E., Svendsen, L.M. 1998 Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og spstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260.

Larsen, S.E. og Svendsen, L.M., 2002. Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i Bovbjerg Pedersen, P., Grønborg, O. & Svendsen, L.M., (reds.) 2003. Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe". Arbejdsrapport fra DMU nr. 183.

Larsen, S.E., Svendsen, L.M. 1998 Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260.

Miljøstyrelsen 2012. FAQ ny bekendtgørelse om ferskvandsdambrug (www.mst.dk).

Miljøstyrelsen 2008. Vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvandsdambrug.

Nielsen J. 1994. Vandløbsfiskenes verden. 202 s. Gads Forlag

Pedersen, L-F., Sortkjær, O., Bruun, M.S., Dalsgaard, I., Pedersen, P.B. 2004. Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dambrugsmodel. Supplerende teknisk rapport (anneks 1-8) til DFU-rapport 135-04. DFU-rapport nr. 135a-04.

Ringkøbing-Skjern Kommune 2009. Masterplan – udvikling af akvakultur i Ringkøbing-Skjern Kommune 2009-2015.

Ringkøbing Amt 2005. Vandføringens medianminimum ved dambrug 2004.

Sode, A. 2008. Undersøgelse af makroinvertebratfaunaen i okkerbelastede vandløb i Sydvest- og Vestjylland. Rapport til Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe og Miljøcenter Ringkøbing.

Sortkjær, O., Henriksen, N.H., Heinecke, R.D. & Pedersen, L-F. 2008. Optimering af behandlingseffekten i akvakultur 2008a. Minimering af forbrug og udledning af hjælpepestoffer. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 124s. – Faglig rapport fra DMU nr. 659.

Sortkjær, O., Pedersen, L-F & Ovesen, N.B. 2008b. Omsætningen af formalin i danske dambrug. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 122 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 699.

Sortkjær, O., Bovbjerg, P., Steinfeldt, S.J., Bruun, M.S., Dalsgaard, I. Nielsen, Aarup, P. 2000. Undersøgelse af eventuelle miljøpåvirkninger ved anvendelse af hjælpepestoffer og medicin i ferskvandsdambrug samt metoder til at reducere/eliminere sådanne påvirkninger. DFU-rapport nr. 79-00.

Svendsen, L.M., Sortkjær, O., Ovesen, N.B. Skriver, J., Larsen, S.E., Bouttrup, S., Pedersen, P.B., Rasmussen, P.S., Dalsgaard, A.T. & Suhr, L. 2008. Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for "Måle og dokumentationsprojekt for modeldambrug" juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08.

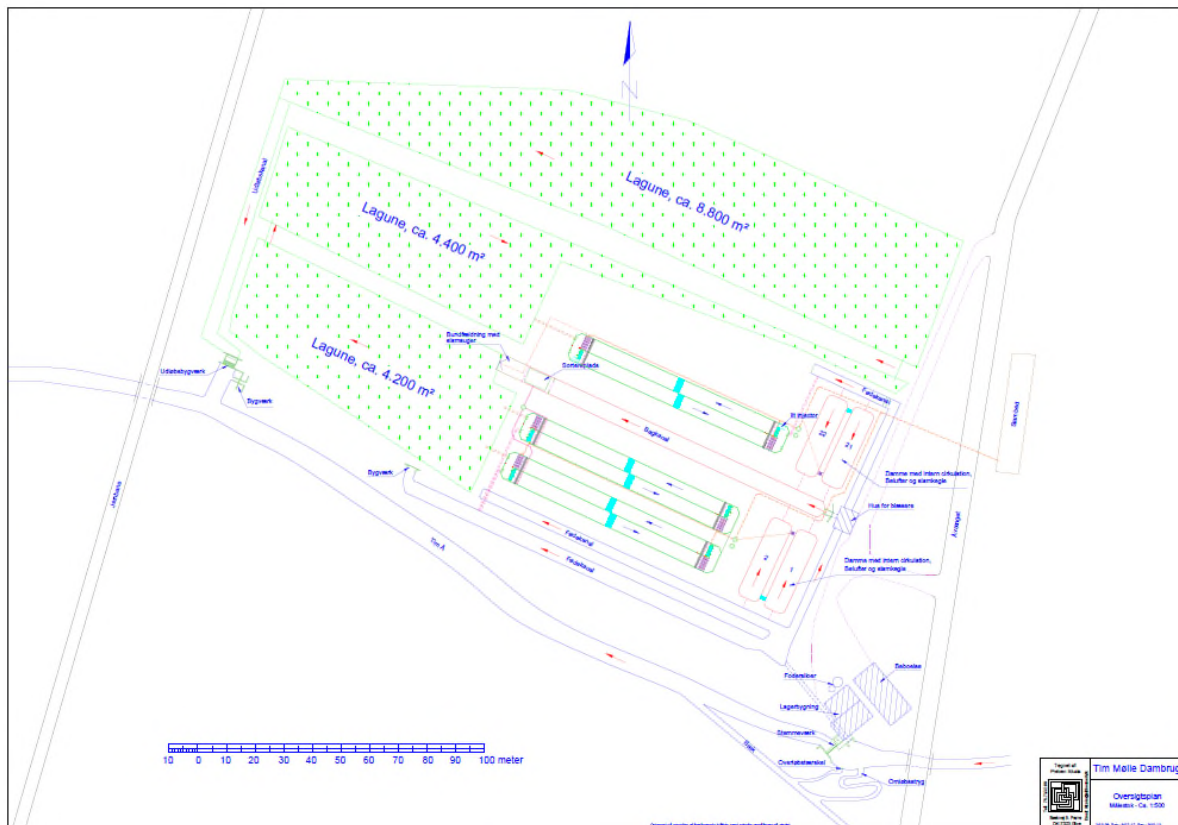
Svendsen, L.M., Larsen, S.E., Dalsgaard, A.J.T., Pedner, L.J. & Michelsen, K. 2011. renseeffektivitet på model 1 dambrug. Rapport af WP2 under dambrugsteknologiprojektet. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 106 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 842.

Svendsen et al. 2008. Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for "Måle og dokumentationsprojekt for modeldambrug" juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08.

10 Oversigtskort – Bilag 2

11 Situationstegning – Bilag 3

De tre lagunaafsnit bliver opdelt ved hjælp af de nuværende damafsnit, så vandet bliver ledt gennem lagunerne i et vandløbslignende forløb.

12 Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv. – Bilag 4

Nedenfor er angivet dambrugets forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv. Afsnittene nedenfor er fra dambrugets ansøgning om miljøgodkendelse.

Forurennet indløbsvand

For at forebygge denne problemstilling, foretages normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af dambrugets indløbsvand med henblik på kontrol. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

1) af for foderautomater

alarmer 112 og meld Procedure ved akut forurening af dambrugets indløbsvand:

- 1) vandindtaget til dambruget blokeres (Stand ulykken!!)
- 2) regulering af frekvens til returpumpe og blæsere
- 2) fodring indstilles / luk vandforureningsalarm
- 3) forureningskilden søges lokaliseret og stoppet
- 4) udtagning af vandprøver i rengjorte dunke (forefindes på dambruget)

Sygdom

Udbrud af sygdom i fiskebestanden kan dels være forårsaget af smittespredning, dels være miljømæssigt betingede. Smittespredning via fugle søges hindret ved at alle produktionsfaciliteter er indendørs eller som minimum er overdækkede.

Risikoen for udbrud af sygdomme forsøges ligeledes minimeret ved en høj grad af hygiejne på dambruget, foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, ligesom øvrigt driftsudstyr desinficeres efter brug.

Desuden foretages normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af fiskenes helbredsmæssige tilstand. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

- 1) fodring indstilles / luk af for foderautomater
- 2) kontakt til dyrlæge
- 3) behandling efter dyrlægens forskrifter

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndterings - uheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S- sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpestoffer.

Ved uheld med personskade, alarmeres på tlf.: 112 eller der konsulteres læge efter behov.

Ved håndterings - uheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand:

- 1) forureningskilden søges lokaliseret og stoppet (Stand ulykken!!)
- 2) fodring indstilles / luk af for foderautomater
- 3) regulering af frekvens til beluftnings- eller iltanlæg efter behov
- 4) alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

13 Udlederkrav – Bilag 5

13.1.1 Generelt

Udlederkrav for kvælstof og fosfor fastsættes ved transportkontrol. BI₅ og ammonium fastsættes ved tilstandskontrol. I fastsættelsen er der taget udgangspunkt i Larsen og Svendsen (2002 og 1998).

13.1.2 Dambruget skal overholde følgende maksimale årlige og daglige udlederkrav:

Stof	Årlig udledning (kg) U-maks	Daglig udledning (kg) U _d	Maksimale udledning (mg/L) C-maks ved 320 l/s.
Total-kvælstof:	11.952	119,5	-
Total-fosfor:	734	7,3	-
BI ₅ :	7.966	-	8,1 mg/l (april-september) 12,2 mg/l (marts-oktober)
Ammonium-N:	7.478	-	3,3 mg/l (april-september) 4,9 mg/l (marts-oktober)

- U-maks kontrolleres vha. kontrolreglerne for tilstands- og transportkontrol (se nedenfor).
- U_d udgør 1 % af U-maks og beregnes som et løbende gennemsnit over 7 dage.
- C-maks må aldrig overskrides. Værdierne korrigeres for aktuell vandføring ud fra kontrolreglerne i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2.

13.1.3 Afløbskontrol for BI₅ og ammonium (tilstandskontrol)

Koncentrationer af nedenstående stoffer i ufiltreret vand fra ferskvandsdambrugets samlede indløb og samlede udløb må maksimalt forøges med følgende udledergrænseværdier (benævnt U_k):

Parameter	Døgnudledning kg/døgn (U _k).
BI ₅	21,8 (f.eks. 0,79 mg/l ved 320 l/s)
Ammonium	20,5 (f.eks. 0,74 mg/l ved 320 l/s)

Dambrugets gennemsnitlige netto døgnudledning med 26 egenkontroller (365 dage) skal overholde følgende kontrolregel:

$$d_k + k_k(n) \times s_k \leq U_k$$

Hvor:

d_k = gennemsnit af de daglig målte nettokoncentrationer i udledningen (forskellen i koncentration i udløb og indløb for prøvetagningen).

$k_k(n)$ = justeringsfaktoren ved tilstandskontrol for 26 prøver, $k_k(26) = 0,5035$

s_k = spredningen på de n (26) nettokoncentrationer i udledningerne

U_k = udledergrænseværdi. Se beregning ovenfor.

Justeringsfaktoren relaterer sig til antallet af egenkontroller, og for tilstandskontrol er der iberegnet, at højst 20 procent af prøverne i en kontrolperiode må overskride grænseværdien (den kritiske fraktion).

13.1.4 Afløbskontrol for total-N og total-P (transportkontrol):

Koncentrationer af nedenstående stoffer i ufiltreret vand fra ferskvandsdambrugets samlede indløb og samlede udløb må maksimalt forøges med følgende udledergrænseværdier (benævnt U_{TK}).

For total-N og total-P gælder, at udledergrænseværdierne (U_{TK}) skal tilpasses ved overgangen fra tilstandskontrol til transportkontrol ved beregning af korrigerede udledergrænseværdier (U_T).

$$U_T = U_{TK} + (k_T - k_k) \times s_T$$

Beregnete udledergrænseværdier med hensyn til N og P for Tim Mølles Fiskeri er oplyst i tabellen nedenfor.

Parameter	Døgnudledning kg/døgn (U_T)
Total-N	$32,7 \text{ kg/døgn} + (k_T - k_k) \times s_T$
Total-P	$2,0 \text{ kg/døgn} + (k_T - k_k) \times s_T$

Dambrugets gennemsnitlige netto døgnudledning med 26 egenkontroller (365 dage) skal herefter overholde følgende kontrolregel:

$$d_T + k_T(n) \times s_T \leq U_T$$

hvor

U_T = korrigerede udledergrænseværdi (kg pr. døgn)

S_T = spredningen på de n (26) nettokoncentrationer i udledningerne. Hvis der ikke er tilstrækkelige prøver til at beregne spredningen anvendes følgende standardspredninger for koncentrationstværdier: $S_T(\text{kvælstof})=0,502$ og $S_T(\text{fosfor})=0,032$ (jf. dambrugsbekendtgørelsen).

$k_T(n)$ = justeringsfaktoren ved transportkontrol for $n=26$ prøver. $k_T(26) = -0,3352$

$k_k(n)$ = justeringsfaktoren ved tilstandskontrol for $n=26$ prøver. $k_k(26) = 0,5035$

d_T = gennemsnit af nettoudledningen på prøvetagningsdage (forskelle i transport i udløb og transport i indløb baseret på målte koncentrationer i vandindtag og vandafledning og tilsvarende målte vandmængder i prøvetagningsdøgnet).

Justeringsfaktoren relaterer sig til antallet af egenkontroller, og for transportkontrol er der iberegnet, at højst 50 procent af prøverne i en kontrolperiode må overskride grænseværdien (den kritiske fraktion). Justeringsfaktoren for transportkontrol ($K_k(n)$) bliver her negativ.

14 Behandlingsprocedure for hjælpestoffer – Bilag 6

Behandlingsprocedure for hjælpestoffer på Tim Mølles Fiskeri. For at sikre overholdelse af de specifikke vilkår vedrørende hjælpestoffer i godkendelsen skal nedenstående behandlingsprocedure følges. Behandlingsprocedure for medicinstoffer fremgår af vilkårene.

Stof	Vandflow	Antal produktion-safsnit der må behandles ad gangen	Kommentarer
Formaldehyd	Eksternt flow stoppes i 6 timer inden udløb til lagune. Herefter 50 l/s pr. produktion-safsnit i 5 timer (150 l/s i alt)	1	Der doseres til et produktionsafsnit på 850 m ³ med en koncentration på 15 mg formaldehyd pr. liter. For at opnå koncentrationen tilsættes 52 liter 24,5 % formalin eller 34 liter 37 % formalin. Der kan behandles igen 5 timer efter udløb i plantelagunerne.
Kobber	Eksternt flow stoppes i 6 timer inden udløb til lagune. Herefter 50 l/s pr. produktion-safsnit i 5 timer (150 l/s i alt)	1	Der doseres til et produktionsafsnit på 850 m ³ med en koncentration på max. 0,05 mg kobber pr. liter. For at opnå koncentrationen tilsættes 200 gram blåsten (kobbersulfat). Der kan behandles igen efter 90 timer.
Peredikkesyre	100 l/s pr. produktionsafsnit (300 l/s i alt)	3	Der doseres til hvert produktionsafsnit på 850 m ³ med en koncentration på 1,6 mg peredikkesyre pr. liter. For at opnå koncentrationen skal der til 850 m ³ tilsættes: 1,4 liter peredikkesyre Der kan genbehandles efter behov.

Brintoverilte	100 l/s pr. produktions-afsnit (300 l/s i alt)	3	Der doseres til hvert produktionsafsnit på 850 m³ med en koncentration på 5 mg brintoverilte pr. liter. For at opnå koncentrationen skal der til 850 m³ tilsættes: 11 liter 35 % opløsning eller 13 liter 30 % opløsning. Der kan genbehandles efter behov.
---------------	---	---	--

15 Forudsætninger medicin- og hjælpestoffer – Bilag 7

Nedenstående oplysninger er oplysninger fra dambrugets konsulent.

15.1 Medicin

Kontrolperiodens længde

Med kontrolperiodens længde menes den tid, der lægges til grund for beregning af gennemsnitsudledningen. Som kontrolperiode er anvendt udledningsperioder fra *Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug*.

Overholdelse af Miljøkvalitetskrav (MKK)

Gennemsnits-udledningen beregnes som (Sum udfodring over 10 dage)/(Udledningsperiode i dage) × (% Udskillelse fra ørred). Værdierne for Udledningsperiode og Udskillelse hentes i Bilag 7 i

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug. Det maksimale behandlingsomfang baseret på MKK opfylder, at den beregnede gennemsnitsudledning ikke overstiger MKK, under hensyntagen til den andel af Q_{mm} , som den enkelte dambruger må indregne til fortynding jfr. risikovurderingen for det aktuelle vandløb

Overholdelse af Korttids Miljøkvalitetskrav (KMKK).

KMKK er de værdier som koncentrationstoppe (også for længerevarende udledninger) ikke må overstige. Det antages almindeligvis ud fra resultaterne i. Medicin- og hjælpestofprojektet¹, at udledningen over den første tids behandling stiger til et niveau, hvor døgn-udfodring = døgn-udledning, svarende til peak-værdi i Bilag 7 i *Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug*. Peak-værdien kan derfor estimeres som Gennemsnitsudledning × Udledningsperiode/Behandlingsperiode, og det maksimale behandlingsomfang baseret på KMKK opfylder, at den beregnede peak-udledning ikke overstiger KMKK.

I nedenstående tabel er forholdstallet Peak/Gennemsnit sammenholdt med forholdstallet KMKK/MKK:

STOF	KMKK/MKK	Peak/Gns
Amoxicillin	4,7	1
Florfenicol	2,3	2,1
Oxolinsyre	1,2	1,7
Oxytetracyclin	2,1	1
Sulfadiazin	3,0	1,5
Trimethoprim	1,6	1,5

Det fremgår, at kun for Oxolinsyre bliver behandlingsomfanget begrænset af KMKK, fordi KMKK/MKK er mindre end Peak/Gns.

¹ Lars-Flemming Pedersen m.fl.: Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug, samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dambrugsmodel. DFU-rapport nr. 135-04.

15.2 Hjælpestoffer

Kontrolperiodens længde

Med kontrolperiodens længde menes den tid, der lægges til grund for beregning af gennemsnitsudledningen. Miljøstyrelsen har i brev af 27. oktober 2006 tilsluttet sig, at man ved beregning af gennemsnitskoncentration < MKK som udgangspunkt anvender en kontrolperiode på 24 timer ud fra et eksempel i Medicin- og hjælpestofrapporten, der viste, at på et gennemstrømningsdambrug var udledningen i praksis færdig på ca. 24 timer. Styrelsen har dog også tilkendegivet, at kontrolperiode = 24 timer kan fraviges, når udledningskurverne tydeligt er af længere varighed.

Overholdelse af MiljøKvalitetsKrav (MKK og KMKK)

Udledningen af Formalin, Iltningsmiddel og PerEddikesyre er beregnet ud fra nedbrydningsrater i *Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug* (talværdier omregnet til g pr. m² hhv. m³):

Omsætningsrater for brintoverilte, pereddikesyre, og formaldehyd			
Stof	Matrix	Enhed	Rate
Formaldehyd	Vandfase ¹	g/kbm/t	0,050
	Sediment ²	g/kvm/t	0,115
	Biofilter	g/kvm/t	0,010
	Plantelagune	g/kvm/t	0,130
Brintoverilte	Vandfase ¹	g/kbm/t	2,000
	Sediment ²	g/kvm/t	1,000
	Biofilter	g/kvm/t	0,100
	Plantelagune	g/kvm/t	4,000
Pereddikesyre	Vandfase ¹	g/kbm/t	0,250
	Sediment ²	g/kvm/t	-
	Biofilter	g/kvm/t	0,005
	Plantelagune	g/kvm/t	0,500
¹ :(damme, bagkanal og bundfældningsbassin)			
² :(bundareal damme, bagkanal og bundfældningsbassin)			
Kilde: Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af Ferskvandsdambrug (2012)			
Talværdier er omregnet til andre enheder i forhold til kilden			

Udledningen af Blåsten er beregnet uden reduktionsfaktor.

16 Dokumentation af vilkår til støj - Bilag 8

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. *"Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger nr. 900 af 17. august 2011"*.

Målinger og afrapportering skal udføres som angivet i bekendtgørelsens bilag 4.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjklilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykkniveauet i dB(A), målt i et geometrisk veldefineret og - så vidt muligt - let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt.3.1.

Rapporten sendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed. For faste støjklilder kan der normalt accepteres en maksimal måleubestemthed på 3 dB(A), jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5.

17 Driftsjournalens indhold - Bilag 9

Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde oplysning om følgende forhold:

- Aktuell bestand af fisk pr. måned, tilgang af fisk og afgang af fisk ved salg.
- Indkøb af foder med angivelse af fodertyper. Foderets sammensætning, skal tillige kunne dokumenteres ved hjælp af varedeklaration eller analyseresultater fra et autoriseret laboratorium.
- Tidspunkt for oprensning af kanaler og fiskedamme samt slamudtømning fra bundfældningsanlæg. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Ekstraordinært store mængder opgøres straks.
- Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en nøjagtighed på 5 %. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returpumpning. Angivelse af periode og mængde.
- Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med oplysning om, hvor slammet blev deponeret
- Ferskvandsdambrugets egenkontrol.

I forbindelse med anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
- Mængde af anvendte af hjælpestoffer til vandbehandling
- Angivelse af hjælpemidlets navn, numre på damme der er behandlet, samt begyndelses - og slutdato for behandlingen.
- Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præparatets navn og mængde, numrene på damme der er behandlet samt begyndelses- og slutdato for behandlingen.
- Tidspunkt for forbrug af stofferne. Ved gentagen forbrug skal dette angives.
- Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives (f.eks. antal timer med recirkulering mv.).
- Angivelse af produktionsenheder/damme, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse.

- Henvisning til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Besøgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Det samlede forbrug af de enkelte mediciner og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året (pr. 31. december) og indberettes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det følgende år, jf. miljøgodkendelsens vilkår 3.1.5.